

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 180/2019-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. apríla 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 62/2018 z 10. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2019 elektronicky doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 62/2018 z 10. decembra 2018 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“ alebo „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom súdneho konania vedeného Okresným súdom Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 213/2014 v procesnom postavení žalovaného. Okresný súd v tomto konaní rozsudkom z 8. apríla 2015 vyhovel žalobe žalobcu ( ) a uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10 000 € z titulu nesplatennej časti pôžičky, ktorú poskytol žalobca sťažovateľovi. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 25 Co 582/2015 z 28. októbra 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

3. Sťažovateľ svoje výhrady proti rozsudku krajského súdu formuloval v dovolaní z 11. januára 2016, v ktorom namietal nevysporiadanie sa súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu s tromi právnymi vzťahmi medzi stranami sporu a ich právnymi následkami, s popretou „fiktívnosťou“ poskytnutej sťažovateľom žalobcovi a jej reálnym vrátením sťažovateľom, s rozpormi v tvrdeniach žalobcu, s posúdením právneho vzťahu medzi stranami sporu podľa neexistujúceho judikátu, neunesenie bremena tvrdení o neexistencii pôžičky poskytnutej žalobcom sťažovateľovi, ako aj odvolaním sa na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 149/2009 z 29. októbra 2009. Napriek tomu, že dovolanie sťažovateľa obsahovalo návrh na odloženie vykonateľnosti, okresný súd postúpil dovolanie najvyššiemu súdu po podaní ústavnej sťažnosti, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. III. ÚS 91/2018 (bolo vyslovené porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.).

4. Dovolanie sťažovateľa najvyšší súd odmietol ako neprípustné bez toho, aby sa zaoberal podstatnými argumentmi sťažovateľa, ktorý vo vzťahu k rozsudku krajského súdu namietal predovšetkým jeho nedostatočné odôvodnenie vo vzťahu k podstatným námietkam vzneseným v odvolaní. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia je podľa sťažovateľa porušením práva na spravodlivé súdne konanie a súčasne vadou, ktorá zakladá prípustnosť dovolania. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na judikatúru ústavného súdu, ako aj judikatúru najvyššieho súdu.

5. Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, zrušil uznesenie najvyššieho súdu a priznal mu náhradu trov konania.

II.

6. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 39 ods. 1 zákona o ústavnom súde podanie je úkon určený ústavnému súdu. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Podľa odseku 3 tohto ustanovenia ak tento nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, a podpis.

12. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia návrh na začatie konania musí byť datovaný a podpísaný navrhovateľom alebo jeho zástupcom. Podľa odseku 3 tohto ustanovenia k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený

advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

13. Podľa § 40 ods. 1 zákona o ústavnom súde podanie sa ústavnému súdu podáva písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

14. Podľa § 40 ods. 2 zákona o ústavnom súde podanie podané v elektronickej podobe bez autorizácie podľa zákona o e-Governmente je potrebné ústavnému súdu dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa zákona o e-Governmente; ak sa dodatočne nedoručí ústavnému súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Ústavný súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

15. Citované ustanovenia zákona o ústavnom súde tak jednoznačne určujú, že podania vo veci samej urobené v elektronickej podobe musia byť autorizované podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Autorizácia sa vykonáva zaručeným elektronickým podpisom alebo zaručenou elektronickou pečaťou podľa zákona č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o dôveryhodných službách). Podanie uskutočnené podľa zákona o e-Governmente je doručené súdu uložením správy, t. j. okamihom, odkedy je správa objektívne dostupná prijímateľovi v jeho elektronickej schránke (§ 32 zákona o e-Governmente). Lehota na doplnenie podania vo veci samej je hmotnoprávna a nie je možné ju predĺžiť (dôvodová správa k Civilnému sporovému poriadku, tiež ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, ISBN:978-80-7400-629-6, s. 441).

16. Sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, podal 18. marca 2019 sťažnosť ústavnému súdu v elektronickej podobe prostredníctvom mailu adresovaného podateľni ústavného súdu. Podanie nebolo autorizované, t. j. podpísané zaručeným elektronickým podpisom alebo zaručenou elektronickou pečaťou, jeho súčasťou nebolo splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom. Právna zástupkyňa sťažovateľa v sprievodnom maile doručenom podateľni ústavného súdu konštatovala, že po sprístupnení elektronických služieb na webovej stránke ústavného súdu predloží svoje podanie vo forme „elektronického formulárového podania“, teda si bola vedomá formálnych nedostatkov svojho podania a zákonom uloženou povinnosťou doplniť svoje podanie v lehote desiatich dní, no napriek tomu tak neurobila.

17. Na internetovej stránke ústavného súdu v sekcii „Elektronické služby“ sa okrem linku na formulár na elektronické podanie na začatie konania pred ústavným súdom, ktorým možno iniciovať všetky typy konaní upravených v prvom oddiele siedmej hlavy ústavy patriacich do právomoci ústavného súdu, nachádza aj upozornenie v tomto znení: „Elektronické podanie na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky musí podávajúcí podpísať kvalifikovaným elektronickým podpisom (KEP). V prípade, ak podanie podáva právny zástupca v mene svojho klienta, je potrebné, aby splnomocnenie právneho zástupcu, ktoré má tvoriť prílohu podania, bolo už pred priložením k formuláru podania podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom (KEP) klienta. Ak klient nemá kvalifikovaný elektronický podpis, možno splnomocnenie doručiť Ústavnému súdu Slovenskej republiky buď v elektronickej podobe vykonaním zaručenej konverzie jeho podpísaného originálu z listinnej podoby do elektronického dokumentu alebo doručiť podpísaný originál splnomocnenia v listinnej podobe poštou, prípadne osobne.“

18. Vo všeobecnosti platí, že oprávnenie právneho zástupcu konať za svojho klienta, teda za účastníka konania, musí byť počas celého priebehu súdneho konania preukázané originálom splnomocnenia, ktoré preukazuje oprávnenosť advokáta vykonávať procesné úkony v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy za navrhovateľa. Takéto splnomocnenie je osobitným procesným úkonom navrhovateľa voči ústavnému súdu, s ktorým sú spojené

závažné právne dôsledky. Na elektronickú podobu splnomocnenia treba aplikovať ustanovenia zákona o e-Governmente, pričom oprávnenie konať v mene sporovej strany sa preukazuje buď splnomocnením ako elektronickým dokumentom autorizovaným splnomocniteľom v zmysle § 23 zákona o e-Governmente, alebo, ak splnomocniteľ nemôže tento dokument autorizovať, vykonaním zaručenej konverzie pôvodného listinného splnomocnenia v zmysle § 35 ods. 2 zákona o e-Governmente. Autorizácia splnomocniteľom preukazuje autenticitu splnomocniteľa ako osoby, ktorá splnomocnenie udelila. Autorizácia splnomocnenia advokátom ako splnomocnencom nie je postačujúca, pretože preukazuje len autenticitu splnomocnenca, a teda skutočnosť, že advokát plnú moc prijal.

19. Podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente ak nie je preukázaný opak, na účely elektronickej komunikácie je oprávnenie osoby konať za inú osobu alebo v mene inej osoby preukázané vždy, ak

a) konajúca osoba použije na autorizáciu platný mandátny certifikát podľa osobitného predpisu, z ktorého vyplýva oprávnenie konať za túto osobu alebo v jej mene a rozsah tohto oprávnenia, alebo

b) prostriedok, ktorý konajúca osoba použije na autorizáciu, obsahuje identifikátor osoby a z referenčného údajja vyplýva oprávnenie tejto osoby konať za inú osobu alebo v jej mene.

20. Podľa § 23 ods. 5 písm. a) zákona o e-Governmente okrem spôsobu podľa odseku 4 sa oprávnenie konať v mene inej osoby na účely elektronickej komunikácie preukazuje aj elektronickým dokumentom obsahujúcim jednoznačnú identifikáciu konajúcej osoby, osoby, v mene ktorej je oprávnená konať, a rozsah oprávnenia konať v mene tejto osoby, pričom tento elektronický dokument musí byť autorizovaný 1. splnomocniteľom, ak oprávnenie konať vzniká udelením splnomocnenia, alebo 2. príslušným orgánom verejnej moci, ak oprávnenie konať vzniká rozhodnutím orgánu verejnej moci.

21. Podľa § 35 ods. 1 zákona o e-Governmente konverzia je postup, pri ktorom je celý, bežne zmyslami vnímateľný, informačný obsah pôvodného

a) elektronického dokumentu transformovaný do novovzniknutého dokumentu v listinnej podobe,

b) dokumentu v listinnej podobe transformovaný do novovzniknutého elektronického dokumentu,

c) elektronického dokumentu transformovaný do novovzniknutého elektronického dokumentu.

22. Podľa § 35 ods. 2 zákona o e-Governmente zaručenou konverziou je konverzia s cieľom zachovania právnych účinkov pôvodného dokumentu a jeho použiteľnosti na právne úkony vykonaná postupom pre zaručenú konverziu podľa štvrtej časti.

23. Podľa § 35 ods. 3 písm. a) zákona o e-Governmente osobou oprávnenou vykonávať zaručenú konverziu sa rozumie orgán verejnej moci, advokát a notár.

24. Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenia právnych predpisov konštatuje, že sťažovateľ doručil ústavnému súdu doplnenie sťažnosti autorizované podľa zákona o e-Governmente 29. marca 2019, teda jeden deň po uplynutí desaťdňovej zákonnej lehoty určenej na doplnenie podania, ktorá uplynula 28. marca 2019. Súčasne ústavný súd dodáva, že právna zástupkyňa sťažovateľa k sťažnosti pripojila „plnú moc“ sťažovateľa na jeho zastupovanie advokátom v konaní pred ústavným súdom. Uvedené splnomocnenie bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom advokátky Mgr. Eleny Szabóovej (dvakrát), nebolo však podpísané zaručeným elektronickým podpisom sťažovateľa a nedošlo ani k transformácii tohto listinného dokumentu do elektronickej podoby vykonaním zaručenej konverzie.

25. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že na odstránenie nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí slúži predovšetkým inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii

a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

26. Pre nesplnenie podmienky doplnenia neautorizovaného elektronického podania v zákonom ustanovenej lehote neprichádza do úvahy ani výzva na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konania podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí ustanovených zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

27. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2019